

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 59/1998 vp

Hallituksen esitys laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 30 päivänä syyskuuta 1998 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta (HE 125/1998 vp).

Eduskunta-aloitteet

Tässä yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavat lakialoitteet:

- lakialoitteen laiksi Itä-Suomen läänin alueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista (LA 124/1997 vp — ed. Esa Lahtela /sd ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 26 päivänä marraskuuta 1997 sekä
- lakialoitteen laiksi kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain muuttamisesta (LA 100/1998 vp — ed. Maria Kaisa Aula /kesk ym.), joka on lähetetty valiokuntaan 13 päivänä lokakuuta 1998.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- ministeri Jouko Skinnari ja lainsäädäntöneuvos Tarja Jääskeläinen, valtiovarainministeriö
- ylitarkastaja Ilkka Salonen, sisäasiainministeriö
- ylitarkastaja Jussi Yli-Lahti, kauppa- ja teollisuusministeriö
- ylitarkastaja Tuula Hakola, Verohallitus
- varatuomari Seija Karttunen, Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliitto
- toimitusjohtaja Timo Rautajoki, Lapin kaupakamari..

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITTEET

Hallituksen esitys

Kehitysalueelle tehtävien investointien korotetuista poistoista annetun lain mukaan kehitysalueelle perustetun tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen käyttöomaisuuden hankintameno saadaan vähentää verotuksessa säännönmukai-

sia poistoja suuremmin poistoin. Veronhuojennus koskee myös tuotantolaitoksen ja matkailuyrityksen merkittävää uudistamista ja laajentamista.

Nykyistä vuodelta 1993 olevaa asiaa koskevaa lakia on muutettu kuluvin vuoden alussa si-

ten, että veronhuojennukseen ovat oikeutettuja vain kehitysalueella toimivat pienet ja keskisuuret yritykset.

Kun nykyisin sovellettavia säännöksiä koskeva hallituksen esitys HE 120/1997 vp annettiin eduskunnalle, veronhuojennuksen jatkamisesta tehtiin samalla Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukainen ilmoitus komissiolle. Komissio katsoo 7 päivänä elokuuta 1998 Suomen hallitukselle lähettämässään kirjeessä, että nykyinen järjestelmä on sellaisenaan EY:n perustamissopimuksen 92 artiklan vastainen. Komissioon mukaan lainmuutos on tarpeen, jotta valtion tukien kannalta niin kutsutut herkät toimialat voitaisiin sulkea tukijärjestelmän soveltamisalan ulkopuolelle. Muiden kuin herkkien alojen osalta komissio on päättänyt olla vastustamatta järjestelmän soveltamista.

Hallitus ehdottaa, että kehitysalueelle tehtävien investointien edistämiseksi veronhuojennusta jatketaan siten, että pienet ja keskisuuret yritykset saisivat tehdä korotetut poistot myös verovuosina 1999 ja 2000 tekemistään investoinneista.

EY:n valtion tukia koskevien säännösten johdosta lain soveltamisalaa ehdotetaan rajoitettavaksi siten, että tukea ei myönnettäisi toimialoil- le, joille annettavat tuet ovat EY:n perustamisso-

pimuksen mukaan kiellettyjä tai joihin liittyy erityisiä rajoituksia (herkät alat).

Euroopan unionin nykyinen alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakausi päättyy vuoden 1999 lopussa. Jos tukialuemäärittelyä muutetaan Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan uudistamisen johdosta, muutokset tulevat koskemaan sellaisenaan myös veronhuojennuksen alueellista sovellettavuutta.

Käsiteltävänä olevan ehdotuksen mukaan herkillä aloilla tehtävät investoinnit eivät enää olisi veronhuojennuksen piirissä. Rajoitukset ehdotetaan koskemaan myös vuonna 1998 tehtyjä investointeja. Hallituksen esityksen perusteluiden mukaan veronhuojennuksen voitaneen tällöin katsoa olevan perustamissopimuksen valtioneu- kisäännösten mukainen.

Lakialoitteet

Lakialoitteeseen LA 124/1997 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan säädettäisiin laki, jolla Itä-Suomen läänin alueella pienet ja keskisuuret yritykset voisivat tehdä korotetut poistot vuosina 1998—2002 tekemiensä käyttöomaisuushan- kintojen perusteella.

Lakialoitteeseen LA 100/1998 vp sisältyvän lakiehdotuksen mukaan matkailuyrityksellä tar- koitettaisiin myös matkailuun liittyvää ohjelma- palvelua tuottavaa yritystä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä mainituista syistä ja saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää esi- tystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena ja puoltaa sen hyväksymistä seuraavasti.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muun mu- assa, että EY:n valtiontukia koskevien rajoitus- ten johdosta veronhuojennuksen ulkopuolelle rajattaisiin tietyt valtion tukien kannalta ns. her- kät alat. Rajoitus on toteutettu lisäämällä lain 2 §:n 2 momentin loppuun asiaa koskeva säännös.

Ehdotettu verotuki ilmoitettiin EY:n perusta- missopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukaisesti

komissiolle hallituksen esityksen antamisen yh- teydessä. Komission kanssa käydyissä keskuste- luissa on valtiovarainministeriöstä saadun tie- don mukaan käynyt ilmi, että ehdotettujen toimi- alarajoitusten lisäksi veronhuojennuksen piiris- tä tulisi sulkea pois myös laivanrakennustoimin- ta. Tämän vuoksi valtiovarainministeriön vero- osasto on ehdottanut, että edellä mainittu sään- nös kirjoitettaisiin uuteen selkeämpään muo- toon ja samalla täydennettäisiin lisäämällä sii- hen uutena kohtana laivojen valmistus ja kor- jaus.

Käytännössä ehdotetulla muutoksella ei ole juuri merkitystä, sillä veronhuojennuksen piirissä ei tällä hetkellä ole tiettävästi yhtään laivanrakennusta harjoittavaa yritystä. Koska kysymyksessä on kuitenkin vuosina 1999 ja 2000 tehtäviä investointeja koskeva tuki, toimialan sulkeminen säännöstasolla veronhuojennuksen ulkopuolelle on tarpeen, jotta tuki ei missään tilanteessa voisi kohdistua mainittuun alaan.

Käsitteliensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin muuttamattomana paitsi 2 § muutettuna (valiokunnan muutosehdotus) ja

että lakialoitteisiin 124/1997 vp ja 100/1998 vp sisältyvät lakiehdotukset hylätään.

Valiokunnan muutosehdotus

2 §

Veronhuojennukseen oikeuttavat investoinnit

— — — — —
Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös elinkeinotoimintaa harjoittavaan pieneen tai keskisuureen yritykseen, joka verovuosien 1998—2000 aikana tekee siinä tarkoitetun investoinnin. Käyttöomaisuuden hankintamenosta saadaan tehdä 5 §:ssä tarkoitettu korotettu poisto, jos yritys on verovuoden päättyessä pieni tai keskisuuri yritys. *Mitä tässä momentissa säädetään, ei kuitenkaan sovelleta, jos yrityksen toimialana on:*

- 1) maataloustuotteiden jalostus;
- 2) teräksen tai teräspankujen valmistus;
- 3) tekokuitujen valmistus;
- 4) autojen tai auton osien valmistus; taikka
- 5) laivojen valmistus tai korjaus.

Helsingissä 10 päivänä joulukuuta 1998

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Ulla Anttila /vihr
Pirjo-Riitta Antvuori /kok (osittain)
Timo Laaksonen /vas
Håkan Malm /r
Mats Nyby /sd
Kimmo Sasi /kok
Oiva Savela /kok
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /kesk
Jorma Vokkolainen /vas

vjäs. Kirsti Ala-Harja /kok
Ulla Juurola /sd
Hannu Kemppainen /kesk
Markku Koski /kesk
Arto Lapiolahti /sd
Pekka Leppänen /vas
Raimo Liikkanen /kesk
Maija-Liisa Lindqvist /kesk
Markku Pohjola /sd
Matti Saarinen /sd
Irja Tulonen /kok (osittain).